

tudok egyszerű ember lenni. Én már orokre el vagyok rontva. Már csak a sír javíthat meg.

Az amerikai biztonsági szervek majd még vesződhetnek velünk. Hiszen nem törünk meg mándannyian. Néhány év múlva a terroristák között, a különböző felszabadítási frontokban keressétek majd az oroszokat. Én figyelmeztetek benneteket.” (M. Nagy Miklós fordítása.)

Az önkínzóan és öntetszelgően őszinte ÉN VAGYOK AZ, EDICSKA – amelyre a vérig sértett feleség ÉN VAGYOK AZ, JELENA című akciófilm-albumával válaszolt – Limonov számára meghozta a nemzetközi elismerést. A sikeren felkelkedett fiatal író jó érzékkel folytatta a munkát, visszafelé az időben: SZAVENKO, A KAMASZ című regényének a harkovi tinédzser bűnözők és prostituáltak kérésselhetlen törvényeken nyugvó világa a tárgya, központi motívuma azonban egészen más: az ártatlanság elvesztése. Limonov költővé válásának és első házasságának története A FIATAL GAZEMBER; ez a regény azzal zárul, hogy szerzőnk felgyújt egy házat, mert neki ehhez joga van.

Limonov emigránskorszakáról egy másik kulcsregényt is írt a HÖHÉR címen. A biszexualitás mellett ennek már a szadomazochizmus is fontos eleme: egy Ludwig nevű lengyel ellenzéki emigráns a löszereplője, aki mint afféle huszadik század végi Szépfűtű, hatalmas pénzért szadomazochizmusórákat ad egy milliomos amerikainak, ám vallási tébolyban szenvedő filozófus honfitársa megöli őt, mielőtt házassága révén beépülhetne a felső tízezer életébe. Az író apjáról és anyjáról szóló NEKÜNK IS VOLT NAGY KORSZAKUNK – a sztálini korszak idealizálásával és még enyhe peresztrojkaellenes élel – pedig megjelent a Znamja című moszkvai folyóiratban. Ezzel Edicska Limonov visszatért a reményei szerint új Oroszországba.

1990-ben pedig az önnön szemében Edwarddává avanszált Edicska egy francia kiadó felkérésére regényes formában megírta élményeit, amelyek 1989 decemberében, az emigráció óta legelső szovjetunióbeli útján érték. Az orosz irodalom tehát eleven valóságában, tematikájában és művekben is visszatérően van eredeti közegébe, az orosz valóságba. Ennek a történetnek csupán ennyi a happy endje.

Gereben Ágnes

A KRÓNIKAIÍRÁS BOROTVAÉLE

Ungváry Rudolf: Utána néma csönd
A miskolci egyetem 1956-os diákkarparlamentjének története

Történelmi Igazságtétel Bizottság–1956-os Intézet,
1991. 243 oldal, 170 Ft

Ha valakinek a kezébe akadt Ungváry 1991 októberében napvilágot látott dokumentumkötönyve, és – mondjuk annak kapcsán, hogy ebben a szerző úgy választja szét magát írói-narrátori, kérdezői és interjúalanyi szerepekre, ahogyan A GÉPFEGYVER SZÁLKERESZTJE (Holnap Kiadó, 1991) című prózakötetében is több elbeszélőt állított saját maga helyére – ebben az olvasóban kíváncsiság ébredt volna e rejtélyes alak iránt, akkor valamelyik téli estén szerencséje lehetett megpillantani őt a képernyőn. Azt, ahogy Gazdag Gyula filmjének egyik portréfigurájaként kilép kertjének kapuján egy ruganyos mozgású, karcsú, szökeből őszülő, fess férfi, aki egy jó tízest letagadhat, hisz negyven-egynéhány évesnek ha látszik, és okosan, komolyan, kissé talányosan magyaráz a kamerának, miközben a villamosmegálló felé tart, majd besétál a várbeli Széchényi Könyvtárba, leül az éppen szóban forgó kutatómunkán halk duruzsolással dolgozó számítógép elé, aztán felénk fordul, és beszélni kezd az 1956-os miskolci forradalomról. A szikáran érzelmes szavak, a higgadtan visszafogott gesztusok is jezik, hogy a beszélő felkavaróan érintett tárgyában, amelyet talán elmúlt szerelmeinél is hevesebb érzésekkel tud ma is a magáénak, hiába ölt fel a szakkutató szerepét s ül be annak kellekei közé.

Ha az olvasó aztán visszatért a forgatás óta már elkészült kötethez, ugyanerre ismerhetett rá: A magára a krónikások önfegyelmét kiszabó Ungváry dokumentum-forगतókönyve mögött mintha sokréttű és erős szenvedélyek izzának. Noha megfogalmazott mondatokként ritkán s talán csak akaratlanul hagy nyomot a könyv lapjain, indulat, szégyen, düh és valami aszketikus, fojtott pátosz érződik e munkában. Indulatok – azokkal az életekkel és évtizedekkel szemben, amelyeket ez az alkura képtelen szemtanú szinte csak a

hátracsavart karok cselekvésképtelenségét, a betömött szájak némaságát és a fenyegetéssel kimosott agyak amnéziáját sűrítő szimbolika tartós beteljesülésének láthatott. Kortárs-nemzedéki düh és szégyen a páratlanul hosszú, mély elfojtás miatt, negyedfél évtizedes emlékek beépülése a zsigerekig, s a szárazon pergő szavakban is némi hősköltevényi emelkedettség és szemérmes megindultság – ez az, ami nem megírva, csak éreztetve van.

A forradalomhoz fűződő, legszemélyesebb szenvedélyek a teljesítendő kötelesség tudatosításává, a történetek megírásának vállalásává, a feladatra predesztinált krónikás munkájának alázatává szublimálódtak – Ungváry 1988-ban dolgozni kezdett a miskolci Nehézipari Egyetem '56-os diákparlamentjének történetén. S ha az – amint a könyv első mondatában áll – a felnőtté válás és megaláztatás története, akkor e könyv 32–35 évvel későbbi megírása a felnőttét öntudatának emancipációjában az utolsó lépés megkésétt, de mellőzhetetlen aktsza.

A hűség és a feladatra való lelki készenlét értelmében persze Ungváryban e munka belső feltételei már sokkal régebben megérlelődhetnek – ténylegesen hozzákezdenie azonban (noha a miskolci forradalmi eseményekben neki magának is nem jelentéktelen szerepe volt) korábban nem lett volna sok értelme, mégpedig két okból. Eltekintve attól, hogy ha ő '56-ról bármit ír, annak nyilván csak a számszótban lett volna helye, ahhoz a számára igazán vonzó feladathoz, amit könyve vitáján önironikusan bevallott, hogy ugyanis szíve szerint '56 HÁBORÚ ÉS BÉKÉ-jét írná meg – nélkülözhetetlennek bizonyult volna a feltárt eseménytörténet, amely (Miskolcra és az országra nézve is) köztudottan a „tollak és fegyverek” fehér könyveinek alakjában állította csak magáról, hogy létezze. (S mivel Ungvárynak rá kellett jönnie, hogy helyette a miskolci egyetem forradalmi napjainak történéseit senki nem állítja össze – így módosult az alkotói vágy azzá a konkrét, de ebben a formában mégsem megvalósított tervvé, hogy két párhuzamos „könyv” íródna: egy tárgyyszerű kronológia és egy szubjektív, belső történet rekonstrukciója.)

Amiért másrészt, ez utóbbi munkaprogramjával sem juthatott volna a szerző 1988

előtt sokra – ennek oka a „téma” jellegében és forrásainak sajátosságaiban keresendő. Talán egyetlen modern kori múltat kutatónak nincs olyan nehéz dolga, mint annak, akinek az '56-os forradalom egy-egy metszetéről kell pontos, történetileg helytálló képet adnia, talán egyetlen korszak forrásai nem süllyednek olyan mélyre, nem „sérültek” és semmisültek meg annyira, mint '56-éi. Páratlan volt a megtorlás, a bűn, a bűnvád, a büntetés és a büntudat, majd az elfojtás és a tabu (kínkeinek melyikhez volt köze, s miben volt része) – a hatalmon lévőknek így mindazt, ami erre emlékeztethetett, legalább olyan mély irattári trezorokba kellett elrejtetniük, mint amilyen mélyre bepréselték parancsukat a túlélők tudatába: felejtsek el a felejtettetlent is. A megtorlás végrehajtói elpusztították vagy megtörték a történelem számos cselekvő és megfigyelő koronatanúját, dokumentumokat tüntettek el, és állítottak elő helyettük hamisakat; az üldözöttek viszont iratokat, fényképeket, hangszalagokat semmisítettek meg, és sokszor még az emlékezetükben is szelektáltak, a memóriájukat is átprogramozták. A forradalmat kutatók előtt még a nyolcvanas évek végére is csak alig nyíltak meg a levéltárak (amibe pedig mégis volt mód belenézni, annak talán a papírja is belepirult, hogy a valóság hűnek és az eltorzítottnak, az igaznak és az erőszakkal kicsikartnak ilyen keverékét kell dokumentálnia) – s ekkor még a túlélők emlékei is csak lassan merültek fel a tudatalatti mélyéből.

Ungvárynak tehát nem volt szerencséje témájában komplett vagy legalábbis gazdag dokumentumanyaghoz jutni, amelynek feldolgozása során csak kiegészítésül kellett volna interjúkra támaszkodnia. Ellenkezőleg – előlről, saját magával és hajdani diákparlamentári társaival kellett kezdenie a visszaemlékezést: Mikor és hogyan indult el az ő forradalmuk, amikor az egyetemisták órák alatt váltak „óriásokká”, az események pedig napok alatt úgy torlódtak fel és zúdultak rá a városra, hogy azt a résztvevőknek hol euforikusan, hol pedig rémülten kellett hihetlenné minősíteniük, noha minden a szemük láttára történt?

A kutatómunka során a visszaemlékezéseket két módon gyűjtötték össze, s ezek tökéletesen kiegészítették egymást – a módszer

magá pedig meglehetősen szokatlan a dokumentumműfajban. Készültek egyrészt egyenkénti interjúk a forradalmi események részeseivel (ebben Molnár Adrienn volt a szerző segítségével), másrészt azonban az így összeállított, vázlatos eseménytörténet újabb és újabb változatait – amint az a kéziratról rendezett vita jegyzőkönyvéből kiderül – az egybehívott visszaemlékezők több fordulóban, közösen vitatták meg és pontosították tovább. A kollektív memóriából így sorakoztak elő és álltak a szerző számítógépének kronológiája révén sorba a keresztbe-kausz ellenőrzött, s ily módon *ténnyé* szilárduló emlékmozaikok. Ezekből a visszaemlékezésekből (valamint a forrásirodalomból) származó, szándékosan szárazon-tömören újrafogalmazott és időrendbe állított tényleírásokból áll Ungváry könyvének törzse. Eszünkbe juthat egy másik példa, ahol az egyes interjúkat közösen kommentálták: a Gulyás fivéreké, akik a TÖRVÉNYSÉRTÉS NÉLKÜL című filmjükben éltek ezzel a módszerrel, ott azonban a nyilatkozatokkal-nyilatkozókkal való szembesülés lélektani folyamata, a reagálás módja volt érdekes, Ungváryt viszont – egy-egy harmuncót évvel későbbi rácsodálkozásban is (például „Na! Hát akkor te voltál velem”) – elsősorban az események aprólékos osszerakása érdekli. Az általa szervezett találkozóknak nem a dramaturgiája-csoportdinamikája a fontos, hanem mindenképp a kronológiapontosítás. Ezért a közös szőanszok hangfelvételeinek szövegéből alig ad valamit közre, csak néhány interjúrészleten látszik, hogy azok többszemélyes, valaha élő beszélgetések darabkái – s csupán sejthetjük, hogy az illetén krónikási aszkézis révén veszít valamit az olvasó.

A felhasznált további források is számos izgalmas momentumot tartalmaznak. Egy-egy hajdani forradalmár a megsemmisítések ellenére is megőrzött rendkívüli dokumentumokat – például a diáksparlament és az egyetemi munkástanács eredetileg páratlanul gazdag iratanyagának egy-egy feljegyzését, de olyan források is, amelyek az ilyesfajta dokumentumszociográfiában műfajukat illetően is egyedülállók: a gyűlések hangfelvételeinek részleteit, a rádiós hírszolgálat egyes üzeneteit vagy a Borsodi Rádió adásait. Támaszkodhatott Ungváry továbbá a korabeli helyi sajtóra, egy-egy napló- és jelentésrészletre, a megtorlás időszakának egyetemi fegyelmi el-

járási aktáira, a letartóztatottak perirataira és a rendőri eljárások dokumentumaira, valamint az elmúlt évtizedekben a helyi „történészek” által prezentált anyagokra – különös tekintettel Kun Lászlónak, a miskolci egyetem marxizmus-leninizmus tanszéke vezetőjének munkásságára. Az írott forrásokból vett, apró betűvel közölt idézetek jelentik e munka harmadik komponensét. Nem meglepő, hogy nem maradtak fenn idevágó fényképek – mindössze két fotót közöl a könyv: „békebeli” csoportképek az egyetemistákról, a háttérben az egyetem épületével.

A források felderítésének, összegyűjtésének fáradságot nem ismerő, alapos munkájáról, maguknak a visszaemlékezéseknek és dokumentumoknak a fontosságáról és izgalmaságáról, valamint a szerző szövegválogatásának és eseményleírásainak tényhűségéről csak messzemenő elismeréssel lehet szólni. De a krónikásnak nemcsak a kutatást-feldolgozást illető munkabírás és feladatteljesítés próbáját kellett kiállnia, hanem a heroikus és véres-sáros múlttal való szembenézést is. Mert ez a könyv azt kísérli meg, hogy a miskolci forradalom napjainak és a bukás utáni heteknek, hónapoknak a történelét rekonstruálja, s ez a program nem téveszthető össze az olyan főlzabadító gesztussal, hogy most egyöntetűen mindenki, akinek eddig üldözöttség, megbélyegzés volt az osztályrésze '56 miatt, emelje föl a fejét, s legyen rehabilitáltan tisztelendő, büszke hős. A több évtizedes kollektív és egyéni önbecsülési traumák feloldásához elmulaszthatatlanul fontos az elnyomatás ellen hajdan így vagy úgy harcolók közös feloldozása és morális kitüntetése. De a történetírásnak – még ha az, mint Ungváryé, nem klasszikus műfajú is – más a dolga, ott ez az előjelváltó aktus önmagában csak újfajta sematizmust (tendenciózusan új szelekciót) jelentene, amelytől a szerző oly szigorúan ódzkodik, ahogyan az előző sematizálás viszont gyűlölte. Tudja, hogy igen kényes históriát tár fel, amely deheroizáló mozzanatokban is bővelkedik – ezért választja a kommentári minősítéstől tartózkodó kronológia forgatókönyvszerű krónikájának műfaját.

Ungváry mindenről, ami kiderült – tényszerűen próbál meg beszámolni. Listában sorolja fel a visszaemlékezők nevét, a színpadi instrukciók modorában, tömören vázolja a színhelyet, az egyetemet és a várost, pár ol-

dalon dokumentálja, hogy a miskolci egyetemen mi jelentette '56 előzményét, aztán pedig nekivág az események sorának, naponkénti, sőt néha napszakonkénti tagolásban. Maga a forradalmi történet a Magyar Egyetemisták és Főiskolások Egységes Szövetsége (MEFESZ) szegedi megalakulásának (október 16.) és a miskolci „diákszemélyiség” gyűlés előkészítésének híreivel kezdődik, s október 22-én délután pördül fel szédületes sebességre, amikor a nagygyűlés által elfogadott tizenegy követelés közt már a Varsói Szerződésből való kilépés is szerepel – és csak másnap lesz a pesti forradalom.

Annak példázatául, hogy a krónikás milyen borotvaélen képes a határozott szembenézés biztonságával haladni – a következő napok eseménytörténete (a könyv első fele) szolgálhat. Arról a veszélyről van szó, hogy a forradalmi utca megmozdulásai túlnőhetnek azon, amit a kezdeményezés tekintélyével bíró diákszemélyiség a kezében tarthat – amely félelem az egyetemen már 23-án, a „tüntetni vagy nem tüntetni” dilemmájában fölmerül. Másnap, 24-én azonban a gyárakból kivonuló tüntetők sikertelenül próbálják az egyetemistákat csatlakozásra bírni, 25-én pedig a diákok még bravúros szervezői manőverrel terelik a diósgyőriek-miskolciak pattanásig feszült hangulatú, hatalmas tömegét a véres összeütközés veszélyével fenyegető városközpont helyett az egyetemhez, szabadtéri nagygyűlésre. „Ezt mi levezényeljük” – idézi a szerző a fejezetekben a diákszemélyiségek önbizalmát, de az alcím – „a félelem és a felismerés napjai” – már sejteti a másnapot. Október 26-án délelőtt a tüntetők a rendőrség és ÁVH épülete előtt a foglyok szabadon bocsátását követelik, s noha a karhatalom ennek eleget tesz, a tömeg nem tágit, hiába próbálják az egyetemisták megnyugtanni. Az ávéhások pedig ahelyett, hogy kitárnák a kapukat, „védeni” kezdik az épületet, és belélennek a tüntetőkbe. Több mint húsz ember meghal, elszabadul a pokol, pánik támad, s a feldühödött tömeg hat ávéhást és rendőrt (valamint, tévedésből, egy budapesti gombügynököt) felkoncol. A közvetíteni próbáló – s a rendőrökhöz hasonlóan ugyancsak a kapitányságról menekülő – egyetemisták visszaemlékezésükben ezt mondják: „Eltűnt nekünk nem lett volna szabad életben maradnunk.”

A 96. oldalon Ungváry két emléktábláról ír: az első a meggyilkolt tisztek és nyomozók emlékét hirdette – „a sortűz áldozatai mintha nem is léteztek volna” –, az ezt harmincnégy év múlva felváltó másik pedig közös listában sorolja fel a sortűzben elesettek nevét és azokét, akik az ávósokat agyonverték. „Mintha a lincselés áldozatai nem is léteztek volna.” Érezni, hogy ezektől a soroktól a szerző bármerre forduló bármely új kurzus körülményei közepette sem tágitana – s ez a konok következetesség teszi végképp igazzá az általa a dokumentatív valóság-hűség kereteiben is felmutatott forradalmi heroizmus példáját.

A történelmi napok eseményeivel való szembenézés feladata tehát, bármennyire nehéz is, Ungváryt soha nem ijeszti meg – e vonatkozásban élményünk maradéktalan lehet a további fejezetek, például a *Tulajdonképpen mi lesz ebből? Jól csináljuk mi ezt?, a Nincs értelme, hagyjátok abba!* címűek vagy a deportálástól és a megtorlástól szólók olvasása közben is. Az a forma azonban, ahogy a szerző feldolgozta, dokumentumkönyvvé írta meg összegyűlt anyagát – mégis előidéz hiányérzetet és elégedetlenséget. Itt a műről van már szó csupán, amelynek történetesen a miskolci forradalom a témája, a könyvről, amelynek megírásában (nem úgy, mint a szerző történelemszemléletében) kompromisszumok és megoldatlanságok fedezhetőek fel.

Egyrészt – nyilván időhiány miatt, ugyanazért, amiért a párhuzamos „szubjektív történet” sem készült el – az egyes fejezeteket egyetlen színvonalon sikerült csak kidolgozni (feltűnően vázlatos például a megtorlás pereinek bemutatása), s némi bizonytalanság mutatkozik meg abban, hogy a „témák” közül mi is tartozzék erre a könyvre a város vagy a gyári munkástanácsok forradalmi eseményeiből, szereplőinek történetéből, vagy mennyire szorítkozzék a krónika csak az egyetemre és a diákszemélyiségre. De a legtöbb problémája abból fakad, hogy ez a bizonyos krónikási önmegtartóztatás Ungváryn mégiscsak egy muszájszerep, olyan maga által magára kötözött gúzs, amellyel önmagát korlátozza ott is, ahol nem kéne. Azért kénytelen megkülönböztetően többszörözni a saját alakját és funkcióit, mert úgy érzi, tartózkodnia kell attól, hogy igazi énjét zúdítsa

olvasóinak nyakába. Ezért vonul krónikásként anonymusi háttérbe, miközben GESTA HUNGARORUM-ának van egy Ungváry nevű mellékszereplője, gyűjtéseinek pedig egy ugyanilyen nevű kuratásvezetője. Ez a krónika azért lett ilyen montázsokból építkező dokumentum-forgatókönyv (amelynek szikársága nem mindig sugározza a tények drámai erejét, hanem néhol redundánsan túl aprólékossá és túldokumentálttá válik) – mert a szerző tudatosan (és önfrusztrálóan) fosztja meg magát az írás szabadságától. Elhatározza, hogy krónikási szolgálatot fog ellátni, holott alkata szerint kiteljesedni csak szabadon tudna. Ezért szorítkozik a *Bevezető és összegzés* alig két – remek – oldalára az az írói hang, amelynek felbukkanását a továbbiakban sajnos már hiába várjuk (noha a szerkezeti elkülönítés és műfaji tagolás montázstechnikája ezt minden további nélkül megengedné), miközben a szerző nem képes folyton és következetesen önmegtartóztató krónikás sem lenni. Mivel nem nyitott önálló csatornát szubjektív, írói reflexióinak, gyakran abból a kronologikus, száraz tényleírásból szól ki, amiből nem volna szabad – például az 53–54. oldalon a sztálinizmus visszatéréséről és a jövőről (?) ír, amely „... úgy fog hasonlítani a saját kezdetéhez, ahogy felnőtt hasonlít a megtermékenyített petesejtéhez, amelyből lett”, a 62. oldalon a diákrparlamentüek „... úgy érezlek később, hogy jelentéktelen volt és talán tévedés, ami velük ezekben a napokban történt”, a hallgatóknak pedig „... több mint harminc év múlva alig lesz kedvük visszaemlékezni arra, ami valójában történt... maguk is egyetértének már a némaságukkal, mert nincs mire emlékezniük” (189. o.).

Annak a megjegyzésnek, hogy sajnálatos e munka során Ungváry íróként való ki nem bontakozása – látszólag ellentmond az a további kifogás, hogy bizony ebben a könyvben éppen az írói „szakmunka” az (a stílus, a megfogalmazás, de még a mű belső ívének felrajzolása, szerkezetének, tagolásának megkomponálása is), ami kívánnivalót hagy maga után. De talán mégis remélhető és elképzelhető lett volna, hogy az írói kiteljesedés szabadságfeltételének teljesülése esetén a megformálás pontosságával szembeni alázat is úgy kapott volna szerepet abban a személyes, belső történetet is feltáró, lehetséges könyvben, ahogy ebben a tárgyyszerűen-kronologikusan megírtban viszont nem kapott. Ráadá-

sul úgy látszik, hogy (talán megint csak idő-, illetve pénzhiány miatt) nem jutott a kézirat szerkesztő, szöveggondozó vagy korrektor kezébe, s emiatt számos nyelvhelyességi, helyesírási hiba, lejegyzési pontatlanság vagy következetlenség és sok-sok sajtóhiba tarkítja a könyvet.

Mindenek ellenére az utóbbi években rendkívül kiszélesedett '56-os irodalom hosszú listáján Ungváry munkájának a legizgalmasabbaknak és legértékesebbeknek kijáró, előkelő helye van. Elképzelhetjük, milyen helye volna, ha az *UTÁNA NÉMA CSÖND* megírása közben a szerző számára némely belső és külső feltétel szerencsésebben alakul. De a helyretolása annak, ami a felnőtté válással egy időben kizökkent – ebben a műben mégis megtörtént, s a hőst és az alkotót a heves szenvedélyek úgy fűthetik tovább, hogy görcsük már bizvást kiengedhet. Ki tudja, hogy Ungváry Rudolf, amikor abban a dokumentumfilmben befejezte a kertlocsolást, nem írni ült-e le dolgozószobájában?

Závada Pál

„...KIJUTNI A SZEGÉNYSÉGBŐL” – A SZABADSÁGBA

*Kemény István: Közéről és távolból. Műhely 2.
Gondolat, 1991. 190 oldal 198 Ft*

A KÖZELRŐL ÉS TÁVOLBÓL írója nehezen besorolható, különleges alakja a mai magyar szellemi életnek. Szorosan vett szakmája a szociológia; már egyetemistaként (1946–47-ben) ezzel kezdte, s utóbb, mikor ez a szakma Magyarországon ismét gyakorolható lett, a hatvanas évek elejétől újra e területen dolgozott. Neve és tevékenysége kezdettől összeforrt az intézményesülő új magyar szociológiával. Tehetsége, képzettsége s problémaérzékenysége messze átlag fölötti, így a szakmának érthetően hamar egyik tekintélye lett, akit – bár egyetemen nem dolgozhatott – tanítványok sora vett körül. Munkája során azonban akarva-akaratlan a kvázipolitikai szerepet is betöltő szociológiának első számú